

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 25.04.2016 р. N 9295/6/99-99-13-02-03-15

Державна фіскальна служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі - Кодекс), розглянула лист щодо оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором благодійної допомоги і в межах компетенції повідомляє таке.

Оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розділом IV Кодексу, відповідно до пп. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 якого об'єктом оподаткування фізичної особи - резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Згідно з пп. 165.1.19 п. 165.1 ст. 165 Кодексу до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку не включаються, зокрема кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку, у тому числі, але не виключно, для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних виробів, виробів медичного призначення для індивідуального користування інвалідів, за рахунок коштів благодійної організації за наявності відповідних підтвердних документів, крім витрат, що компенсуються виплатами з фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

Норми пп. 165.1.19 п. 165.1 ст. 165 Кодексу можуть бути застосовані благодійною організацією за наявності відповідних підтвердних документів, що підтверджують цільовий характер надання грошових коштів на оплату лікування або медичного обслуговування (в разі здійснення попередньої оплати таких послуг) або факт надання послуг з лікування або медичного обслуговування платника податку (якщо оплата здійснюється після надання таких послуг).

Такими підтвердними документами можуть бути документи, що підтверджують потребу фізичної особи - платника податку в лікуванні та медичному обслуговуванні (зокрема, наявність та характеристики хвороби, травми, отруєння, патологічного стану платника податку), документи про надання таких послуг, що ідентифікують постачальника послуг та платника податку, якому надаються такі послуги, обсяги та вартість таких послуг: договори, платіжні та розрахункові документи, акти надання послуг, інші відповідні документи в залежності від необхідного лікування або медичного обслуговування, хвороби та її стану.

Крім того, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається сума виплат (крім заробітної плати чи інших виплат та відшкодування за цивільно-правовими договорами), що здійснюються з урахуванням п. 170.7 ст. 170 Кодексу іншими неприбутковими організаціями (крім кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ) та благодійними фондами України, статус яких визначається відповідно до закону, на користь отримувачів таких виплат, крім будь-яких виплат або відшкодування членам керівних органів таких організацій або фондів та пов'язаним з ними фізичним особам (пп. "в" пп. 165.1.4 п. 165.1 ст. 165 Кодексу).

Особливості оподаткування благодійної допомоги визначено п. 170.7 ст. 170 Кодексу, відповідно до пп. 170.7.1 якого не оподатковується та не включається до загального місячного або річного оподатковуваного доходу платника податку благодійна, у тому числі гуманітарна допомога (далі - благодійна допомога), яка надходить на його користь у вигляді коштів або майна (безоплатно виконаної роботи, наданої послуги) та відповідає вимогам, визначеним цим пунктом.

Для цілей оподаткування благодійна допомога поділяється на цільову та нецільову.

Цільовою є благодійна допомога, що надається під визначені умови та напрями її витрачання, а нецільовою вважається допомога, яка надається без встановлення таких умов або напрямів.

Підпунктом 170.7.4 п. 170.4 ст. 170 Кодексу визначено перелік цільової благодійної допомоги, яка надається резидентами - юридичними чи фізичними особами у будь-якій сумі (вартості), що не включається до оподатковуваного доходу платника податку.

Зокрема, пп. "ж" пп. 170.7.4 п. 170.4 ст. 170 Кодексу передбачено, що до оподаткованого доходу не включається цільова благодійна допомога у будь-якій сумі (вартості), яка надається платнику податків, визнаному в установленому порядку інвалідом, законному представнику дитини-інваліда для виконання зобов'язань держави згідно із законодавством України по забезпеченню технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення, автомобілем за рахунок бюджетних коштів (за умови зняття інваліда, дитини-інваліда з обліку на забезпечення такими засобами, виробами, автомобілем за рахунок бюджетних коштів). Категорії інвалідів і дітей-інвалідів, перелік технічних та інших засобів реабілітації, виробів медичного призначення, марок автомобілів, зазначених у цьому підпункті, затверджуються законодавством.

Отже, благодійна допомога у вигляді вартості інвалідних візків (запчастин до них), слухових апаратів, ліків та інших товарів медичного призначення, наданих благодійним фондом фізичним особам - інвалідам (визнаних в установленому порядку), за умови дотримання вимог пп. "ж" пп. 170.7.4 п. 170.7 ст. 170 Кодексу не включається до оподаткованого доходу такого платника податку.

Крім того, пп. 170.7.3 п. 170.7 ст. 170 Кодексу передбачено, що не включається до оподаткованого доходу сума нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається, зокрема, резидентами - юридичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує суми граничного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим пп. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Кодексу, встановленого на 1 січня такого року. Перевищення допомоги над вказаним розміром підлягає оподаткуванню на підставі пп. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 Кодексу у джерела виплати за ставкою, визначеною п. 167.1 ст. 167 Кодексу.

Благодійник - юридична особа зазначає відомості про надані суми нецільової благодійної допомоги у податковій звітності.

У разі отримання нецільової благодійної допомоги від благодійника - юридичної особи платник податку зобов'язаний подати річну податкову декларацію із зазначенням її суми, якщо загальна сума отриманої нецільової благодійної допомоги протягом звітного податкового року перевищує її граничний розмір, установлений абзацом першим пп. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Кодексу.

Відповідно до п. 164.5 ст. 164 Кодексу під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, правила визначення яких встановлені згідно з Кодексом, помножена на коефіцієнт.

Також зауважуємо, що доходи, визначені ст. 163 Кодексу є об'єктом оподаткування військовим збором (пп. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Ставка збору становить 1,5 відсотка від об'єкта оподаткування, визначеного пп. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу (пп. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) збору до бюджету здійснюються у порядку, встановленому ст. 168 Кодексу, за ставкою, визначеною пп. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу (пп. 1.4 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Відповідно до пп. 1.7 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу звільняються від оподаткування військовим збором доходи, що згідно з розділом IV Кодексу не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у пп. 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 Кодексу.

Таким чином, якщо благодійна допомога надається у не грошовій формі, то у розумінні Кодексу таку допомогу слід розглядати як нецільову, яка оподатковується відповідно до пп. 170.7.3 п. 170.7 ст. 170 Кодексу та з урахуванням вимог п. 164.5 ст. 164 Кодексу.

Зауважуємо, що з метою уникнення неоднозначного тлумачення норм податкового законодавства у частині оподаткування доходів, отриманих фізичними особами від податкових агентів необхідно детальне вивчення документів (матеріалів), які стосуються даного питання.

Перший заступник Голови

С. В. Білан

[Профи Винс](#)